

Na rynkach pierwsze litewskie truskawki

W tym roku truskawki na rynku pojawiły się później

Fot. Marian Paluszkiewicz

Na stołecznych targowiskach pojawiły się pierwsze krajowe truskawki. Na Rynku Kalwaryjskim kilogram kosztuje aż 27 litów!

Natomiast te zachodnie — głównie z Hiszpanii — są średnio trzy razy tańsze. Za kilogram hiszpańskich truskawek trzeba

zapłacić 7 litów, polskie truskawki są o lita droższe. W tym roku pierwsze truskawki przywiezione z Hiszpanii kosztowały 12 litów za kilogram.

— Litewskie truskawki pojawiły się na wileńskich rynkach o tydzień później niż w roku ubiegłym. W ubiegłym roku w tym

czasie już sprzedawaliśmy nasze krajowe jagody. Natomiast w tym roku dopiero w środę pojawiły się pierwsze nasze owoce i to na Kalwaryjskim były tylko w jednym miejscu. Szybko wykupiono je, dzisiaj już są tylko przywiezione z zagranicy, krajowych nie ma.

str. 4 >>

„Matrix” — nowy tryb rekrutacji urzędników

Obowiązujący od 1 czerwca nowy scentralizowany tryb rekrutacji urzędników w założeniu ma zapewnić transparentny system zatrudniania pracowników na stanowiska

państwowe. W litewskich realiach może jednak przerodzić się w kolejny korupcyjny mechanizm załatwiania pracy za pieniądze lub „po znajomości”. Urzędy i instytucje

państwowe i samorządowe już nie będą mogły samodzielnie wybierać pracowników spośród zgłaszających się kandydatów.

str. 5 >>

POGODA

Pogoda bez większych zmian.

W piątek w dzień nadal będziemy w strefie niskiego ciśnienia, warunki będą sprzyjały konwekcji. Wraz z ociepleniem powietrza będą powstawały deszczowe chmury nad znaczną częścią terytorium kraju. Miejscami wystąpią intensywne opady, zagrzmie, możliwy grad. Na termometrach od 23 do 28 stopni, na wybrzeżu około 20.

W NUMERZE

W Wilnie o lita
zdrożeje woda

Str. 2

Podwójne obywatelstwo i zakaz pozbawiania

Str. 6-7

XXII Festyn Ziemi
Troćkiej — „Dźwięcz,
polska pieśń”

Str. 8-9

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KRONIKA
KRYMINALNAZatrzymano
prostitutki

Funkcjonariusze Zarządu Porządku Publicznego Głównego Komisarjatu Policji Powiatu Wileńskiego wykryli siedem przypadków uprawiania nierządu.

Sprawy naruszeń administracyjnych sześciu dziewcząt zostaną przekazane do sądu dzielnicowego, ponieważ w ciągu roku już po raz drugi dopuściły się takich wykroczeń prawnych, za co grozi im grzywna od 500 do 1 tys. litów lub do 30 dni aresztu.

Jedna z dziewcząt wpadła po raz pierwszy, toteż ma zapłacić połowę usankcjonowanej grzywny.

Dzieci znalazły rtęć

W środę, 6 czerwca, w Wisagini na alei Taikos, bawiąc się w piasku na terenie dawnego przedszkola dzieci znalazły naczynie z rtęcią.

Na miejsce incydentu przybyły służby specjalne. Do chwili przybycia strażaków to miejsce było patrolowane przez policję.

Ratownicy zabrali hermetycznie zamknięte szklane naczynie z rtęcią i przekazali je na przechowanie. Naczynie zawierało około 50 g rtęci.

Przemoc
wobec bliskich

W rejonie szyluckim nietrzeźwemu ojcu zarzuca się pobicie córki i wnuczki.

W środę, 6 czerwca, wieczorem o godz. 22.30 we wsi Juknaičiai nietrzeźwy ojciec, 53-letni Z. E. pobił swą 33-letnią córkę K. E. i 12-letnią wnuczkę. Poszkodowane pobicie twarzy leczą ambulatoryjnie.

Z. E., u którego stwierdzono 1,63 prom. alkoholu, został zatrzymany w areszcie.

Podwójne obywatelstwo i zakaz pozbawiania

Do Sejmu RL 16 kwietnia br. wpłynęła propozycja, aby wspólnie z wyborami prezydenckimi w 2014 roku przeprowadzić referendum w sprawie podwójnego obywatelstwa.

Pytanie w referendum miałoby wyglądać następująco: Zgadzam się, aby część druga artykułu 12 Konstytucji Litwy brzmiała następująco: „Obywatel Republiki Litewskiej może być obywatelem innego państwa”

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) proponuje, aby druga i trzecia część artykułu 12 KRL brzmiała następująco:

2. Obywatel Republiki Litewskiej może być obywatelem innego państwa.

3. Obywatel Republiki Litewskiej nie może zostać pozbawiony obywatelstwa litewskiego, chyba że sam się go zrzeknie.

Lider opozycji Andrius Kubilius, w swojej wypowiedzi podczas konferencji w Sejmie, oświadczył, że dostrzega zagrożenie, w tym jak proponowane pytanie zostało sformułowane. Według szefa opozycji pojęcie „Obywatel Republiki Litewskiej może być obywatelem innego państwa” — jest zbyt szerokie i może prowadzić do sytuacji, gdzie na Litwie w najbliższej przyszłości, może pojawić się wiele osób z obywatelstwem Litwy i Polski lub Litwy i Rosji. Tutaj Kubilius dokonał podziału obywateli na dwie kategorie, ponieważ zaznaczył, że Litwa musi przede wszystkim myśleć o „osobach pochodzenia litewskiego mieszkających w Ameryce czy Irlandii, pragnących zachować litewskie obywatelstwo”. EFHR potępiła tę wypowiedź, jako że jest ona niezgodna z artykułem 29 Konstytucji Repu-

bliki Litewskiej „nie można ograniczać praw człowieka lub nadawać osobie przywilejów ze względu na jej płeć, rasę, narodowość, język, pochodzenie, położenie społeczne, wyznanie, poglądy czy przekonania” i prowadzi do dalszego podziału obywateli ze względu na ich przynależność do konkretnej

osobom pochodzenia litewskiego na ubieganie się o obywatelstwo Litwy bez wymogu zrzekania się z już posiadanego obywatelstwa państwa obcego, zostały uznane za sprzeczne z KRL i nie mogły być dalej stosowane.

55 proc. mieszkańców Litwy popiera uznanie podwójnego obywatelstwa
Fot. Marian Paluszkiewicz

grupy etnicznej lub związku z innym krajem. Dyskusja na temat podwójnego obywatelstwa jest na Litwie obecna od początku lat 90. Przyjęta w dniu 25 października 1992 r. w referendum ogólnopolskim Konstytucja RL (KRL) podniosła zakaz posiadania podwójnego obywatelstwa do rangi konstytucyjnej przewidując, że „z wyjątkiem przewidzianych pojedynczych przypadków, nikt nie może być jednocześnie obywatelem RL oraz obywatelem innego państwa”

Dyskusje na płaszczyźnie polityczno-prawnej wywołało także orzeczenie Sądu Konstytucyjnego (SK) z 13 listopada 2006 r. SK przypo-

osobom pochodzenia litewskiego na ubieganie się o obywatelstwo Litwy bez wymogu zrzekania się z już posiadanego obywatelstwa państwa obcego, zostały uznane za sprzeczne z KRL i nie mogły być dalej stosowane.

Dodatkowo SK w orzeczeniu z 2006 r. zwrócił uwagę na niezgodny z Konstytucją ustawy podział obywateli RL innej narodowości niż litewska na dwie grupy. Ci z nich, którzy repatriowali (tj. wyjechali w celu zamieszkania lub zamieszkali w etnicznej ojczyźnie) nie mogli w tym samym czasie być obywatelami RL i obywatelami innego państwa.

ze str. 6 » **Podwójne obywatelstwo i zakaz pozbawienia**

W konsekwencji osoba, która posiadała obywatelstwo Litwy przed 15 czerwca 1940 r. i miała pochodzenie polskie (mniejszość polska) mogła posiadać podwójne obywatelstwo tylko wtedy, jeżeli nie zamieszkała w Polsce, lecz np. w USA.

SK nie wypowiedział się jednak co do praw tych obywateli, którzy nie mogli, jako wykluczeni przez ustawę, ubiegać się o uzyskanie obywatelstwa litewskiego z równoczesnym zachowaniem swojego dotychczasowego obywatelstwa.

Dwa lata po wydaniu przez Sąd Konstytucyjny orzeczenia w sprawie podwójnego obywatelstwa Sejm RL w dniu 30 czerwca 2008 r. przegłosował nową redakcję ustawy o obywatelstwie, która, odnosząc się do możliwości posiadania podwójnego obywatelstwa w art. 17 ust. 4 („Prawo do zachowania obywatelstwa RL”), przewidywała możliwość zachowania jednocześnie paszportu państwa obcego i litewskiego: „osobom pochodzenia litewskiego tradycyjnie mieszkającym w państwach, z którymi RL dzieli granicę państwową”. Dodatkowo art. 18 ust. 2 („Utrata obywatelstwa RL”) przewidywał, iż nie tracą obywatelstwa RL osoby, które: „nabyły obywatelstwo państwa-członka UE lub NATO”. Jednakże, Prezydent RL zawetowała projekt ustawy, uznając, iż jest sprzeczna z Konstytucją RL i jednocześnie jest próbą obejścia restrykcyjnego orzeczenia Sądu Konstytucyjnego.

Niepodpisanie przez prezydenta Litwy ostatniej nowelizacji Ustawy o Obywatelstwie przekreśliło szanse na rozwiązanie problemu tych obywateli Litwy, którzy emigrując z przyczyn ekonomicznych, nabyli obywatelstwo innego państwa.

Litwa, z której w ostatnich 20 latach wyemigrowało ponad 10 proc. obywateli, powinna zmierzać do liberalizacji prawa dot. podwójnego obywatelstwa. Tylko w zeszłym roku 419 osób zostało pozbawionych obywatelstwa litewskiego poprzez uzyskanie obywatelstwa innego kraju; 26 osób zrzekło się dobrowolnie obywatelstwa litewskiego. W ciągu zatem tylko 5 lat 3 284 obywatele Litwy straciło paszport litewski.

W czasie dzisiejszego kryzysu demograficznego na Litwie, każda osoba mieszkająca za granicami kraju pragnąca zachować połączenie prawne z ojczyzną powinna mieć prawo do zachowania obywatelstwa litewskiego w przypadku uzyskania obywatelstwa innego kraju. EFHR uważa, że Litwa powinna wziąć przykład z nowo przyjętej ustawy o podwójnym obywatelstwie na Łotwie, gdzie o podwójne obywatelstwo będą mogli ubiegać się potomkowie zesłańców mieszkający poza granicami kraju oraz Łotysze posiadający obywatelstwo państw należących do NATO, UE, EFTA. Również zapis mówiący o możliwości uzyskania obywatelstwa przez dzieci urodzone poza granicami kraju i posiadający obywatelstwo innego kraju

powinien być wykorzystany przez Litwę, jako że tylko w 2012 roku 15,9 proc. dzieci urodziło się poza granicami Litwy. Poza tym kraje, w których występuje znaczna litewska diaspora (Brazylia, RPA, Australia) powinny być uwzględnione w ustawie o podwójnym obywatelstwie. Następnie, idąc za przykładem Czech, Słowacji i Polski litewska Konstytucja powinna zawierać klauzulę zabraniającą odbieranie obywatelstwa swoim obywatelom.

Dlatego, jak na wstępie, EFHR proponuje, aby druga i trzecia część Artykułu 12 KRL brzmiała następująco: „Obywatel Republiki Litewskiej może być obywatelem innego państwa. Obywatel Republiki Litewskiej nie może zostać pozbawiony obywatelstwa litewskiego, chyba że sam się go zrzeknie”.

Dyskusja na temat zmian w konstytucji daje nadzieję, że problem podwójnego obywatelstwa może być rozwiązany w najbliższej przyszłości. EFHR będzie monitorować rozwój sytuacji w Sejmie RL i starać się promować pozytywne zmiany. Podwójne obywatelstwo mogłoby przynieść korzyści dla całej Litwy, jej ekonomii, kultury i perspektyw dla rozwoju w przyszłości. Jak pokazują najnowsze badania opinii publicznej, przeprowadzone przez największy pod względem nakładu dziennik „Lietuvos rytas”, na koniec kwietnia br. 55 proc. mieszkańców Litwy popiera uznanie podwójnego obywatelstwa, 26 proc. jest przeciw. ■

Inf. EFHR

KRONIKA KRYMINALNA

Ojciec podejrzany o pobicie syna

W środę, 5 czerwca, o godz. 20.35 na ul. Parko ojciec, 34-letni D. Š., pobił 15-letniego syna. Poszkodowany z domniemanym wstrząśnieniem mózgu został hospitalizowany. D. Š. zatrzymano w areszcie.

Domowa fabryczka bimbru

Funkcjonariusze Solecznickiego Rejonowego Komisariatu Policji wykryli domową fabryczkę wódki.

Poinformowani o domniemanym procederze pędzenia domowej wódki, we wtorek funkcjonariusze w starostwie podborskim w lesie nieopodal wsi Nevainioniai znaleźli aparat do pędzenia bimbru oraz siedem wkopanych do ziemi beczek, zawierających po 150 litrów zacieru, łącznie około 1 050 litrów. Komisariat policji wszczął postępowanie dowodowe w związku z nielegalną produkcją mocnych trunków.

Wnuk przywłaszczył oszczędności dziadków

15-letni wnuk i jego rówieśnik kolega za kradzież oszczędności dziadków — blisko 27 tys. litów — zostali ukarani — ograniczeniem wolności na rok i zobowiązaniem do nauki.

Przysądzone przez sąd odszkodowanie w wysokości 25,6 tys. Lt obaj nastolatki bądź ich przedstawiciele prawni musieliby podzielić po połowie. Jednakże w okresie popełnienia przestępstwa opiekunką piętnastolatka była poszkodowana później babcia. W tym wypadku powód i pozew jest ten sam, ponieważ skradzione mienie małżonków jest własnością wspólną. W związku z tym część odszkodowania ma wypłacić przedstawiciel tylko jednego nastolatka.

BNS

Utrata obywatelstwa	2008	2009	2010	2011	2012
Dobrowolne zrzeknięcie się obywatelstwa	121	94	60	71	26
Utrata obywatelstwa poprzez uzyskanie obywatelstwa innego kraju	647	784	519	543	419
Ogółem	768	878	579	614	445